

Vec C-85/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

11. február 2021

Vnútroštátny súd:

Landesverwaltungsgericht Steiermark

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

3. február 2021

St'ážovateľ:

WY

Žalovaný orgán:

Steiermärkische Landesregierung

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Vzdanie sa tureckého štátneho občianstva v prospech nadobudnutia rakúskeho štátneho občianstva – Opätovné prijatie tureckého štátneho občianstva – Odňatie rakúskeho štátneho občianstva a strata občianstva Únie – Následky – Proporcionalita

Predmet a právny základ prejudiciálnej otázky

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Má sa článok 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že v prípade straty štátneho občianstva *ex lege* stanovenej vnútroštátnym právom, s následkom straty občianstva Únie, sa má začleniť do preskúmania proporcionality v jednotlivom prípade podľa zásad rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Tjebbes a i. a môže predstavovať prekážku strate štátneho občianstva, ak štátny občan znova nadobudol svoju predchádzajúcu štátnu príslušnosť vyhlásením o opätovnom vstupe do štátneho zväzku a hroziaca strata občianstva Únie má závažné dôsledky na jeho rodinný a profesijný život?

Uvedené predpisy práva Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), najmä články 20 a 21

Charta základných práv Európskej únie, najmä článok 7

Uvedené vnútroštátne predpisy

Bundesgesetz über die österreichische Staatsbürgerschaft (StbG) (Spolkový zákon o rakúskom štátnom občianstve), § 27, 57

Gewerbeordnung 1994 (GewO) (Živnostenský poriadok 1994), § 14

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 WY bolo v roku 1992 udelené rakúske štátne občianstvo. Následne predložil listinu tureckého štátu o prepustení zo štátneho zväzku, ktorá potvrdila, že už nemá turecké štátne občianstvo.

- 2 V roku 2017 sa meno sťažovateľa objavilo na tureckom „zozname oprávnených voličov“, a preto žalovaný orgán začal konanie na účely objasnenia otázky štátneho občianstva WY.
- 3 V rámci tohto konania žalovaný orgán dospel k záveru, že v prípade uvedeného zoznamu pravdepodobne ide o zoznam tureckého orgánu na účely uskutočnenia volieb. Následne sťažovateľa 27. júna 2017 prvýkrát vyzval, aby predložil turecký výpis z matriky, ktorý obsahuje údaje týkajúce sa štátneho občianstva. Žalovaný orgán tiež požiadal turecké veľvyslanectvo vo Viedni o oznámenie, či sťažovateľ znova nadobudol turecké štátne občianstvo. Na tento list neprišla odpoveď.
- 4 Sťažovateľ uviedol, že osobám, ktoré prišli o štátne občianstvo, sa nevystavuje žiaden výpis z matriky. Na ďalšie výzvy žalovaného orgánu a predĺžovanie lehoty pre sťažovateľa bol predložený výpis z matriky týkajúci sa dcéry sťažovateľa, ktorý obsahoval aj údaje týkajúce sa sťažovateľa. Z tohto dokumentu vyplýva, že dcéra sťažovateľa stratila turecké štátne občianstvo, keďže jej matka, respektíve jej otec sa stali rakúskymi štátnymi občanmi. Pre rok 1994 je zaznamenané opätovné udelenie tureckého štátneho občianstva.
- 5 Sťažovateľ nepožiadala o ponechanie rakúskeho štátneho občianstva. V rámci konania na žalovanom orgáne podala žiadosť podľa § 57 StbG (Nadobudnutie štátneho občianstva oznámením), nebolo mu však vyhovené.
- 6 Vnútroštátny súd rozhodnutím zo 7. mája 2019 skonštatoval, že sťažovateľ 3. februára 1994 znova nadobudol turecké štátne občianstvo a tým podľa § 27 ods. 1 StbG stratil rakúske štátne občianstvo a oznámenie podľa § 57 zamietol.
- 7 Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), ktorý sa vecou následne zaoberal, uviedol, že na základe zistenej existencie podmienok pre stratu rakúskeho štátneho občianstva a s tým spojenú stratu občianstva Únie má vnútroštátny orgán a prípadne vnútroštátny súd podľa judikatúry Súdneho dvora z 12. marca 2019 vo veci C-221/17, Tjebbes a i., preskúmať proporcionalitu. To vyžaduje právo Únie. Podľa názoru Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) sa v rámci tohto preskúmania proporcionality podľa kritérií Súdneho dvora vo veci Tjebbes a i. má vec celkovo posúdiť pri zohľadnení daných okolností jednotlivého prípadu. Okolnosť, že sťažovateľ nepožiadala o ponechanie rakúskeho štátneho občianstva, je v tomto prípade významná. Napriek tomu je potrebné celkovo posúdiť, či v konkrétnom prípade existujú okolnosti, na základe ktorých je odobratie rakúskeho štátneho občianstva neprimerané.
- 8 Právny zástupca sťažovateľa poukazuje na to, že strata občianstva Únie by mala ďalekosiahle následky na rodinný a profesijný život sťažovateľa, a viedla by najmä k značným obmedzeniam v profesijnom živote sťažovateľa.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 9 Vo svojom rozsudku vo veci Rottmann Súdny dvor vyslovil zásadu, že rozhodnutie o odňatí udeleného štátneho občianstva príslušníkovi členského štátu podlieha súdnemu preskúmvaniu vykonávanému vzhľadom na právo Únie (rozsudok z 2. marca 2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104). Zdôraznil, že je potrebné preskúmať, či rozhodnutie o odňatí udeleného štátneho občianstva dodržiava zásadu proporcionality, pokiaľ ide o dôsledky tohto rozhodnutia na situáciu dotknutej osoby z hľadiska práva Únie, a zohľadniť prípadné dôsledky, ktoré toto rozhodnutie má pre dotknutú osobu a prípadne pre členov jeho rodiny, pokiaľ ide o stratu práv, ktoré má každý občan Únie (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 2. marca 2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104, bod 55 a nasl.).
- 10 Podľa rozsudku Súdneho dvora Tjebbes a i., C-221/17, ECLI:EU:C:2010:104, na situáciu občanov Únie, ktorým stratou tohto občianstva hrozí strata občianstva Únie, sa preto na základe jej povahy a dôsledkov vzťahuje právo Únie. Členské štáty tak v oblasti štátneho občianstva musia konať v súlade s právom Únie.
- 11 Ku kritériám preskúmania proporcionality, ktoré má vykonať vnútroštátny súd, Súdny dvor Európskej únie vo veci Tjebbes uviedol nasledovné: „Takéto preskúmanie si vyžaduje posúdenie individuálnej situácie dotknutej osoby, ako aj jej rodiny, aby bolo možné určiť, či strata občianstva dotknutého členského štátu, ak zahŕňa stratu postavenia občana Únie, vyvoláva dôsledky, ktoré by v porovnaní s cieľom sledovaným vnútroštátnym zákonodarcom neprimerane z hľadiska práva Únie narušali normálny vývoj jej rodinného a profesijného života“ (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 12. marca 2019, C-221/17, ECLI:EU:C:2019:189, bod 44).
- 12 V rozsudku Tjebbes na prejudiciálnu otázku týkajúcu sa uplatnenia článku 21 ZFEÚ podľa názoru Súdneho dvora nebolo potrebné odpovedať, keďže žalobkyne svoje právo na voľný pohyb nevykonávali. V predmetnom prípade je však práve toto podstatné. Sťažovateľ v Rakúsku sám vedie podnik, pre ktorý má živnostenské oprávnenie. Stratou rakúskeho štátneho občianstva hrozí sťažovateľovi rovnako strata živnostenského oprávnenia. Sťažovateľ by sa potom v zmysle § 14 GewO kvalifikoval ako „zahraničná fyzická osoba“. Keďže žalovaný orgán sťažovateľovi udelil len povolenie na pobyt „rodinný príslušník“ podľa § 47 Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (zákon o usadení sa a pobyte), vedie to k uplatneniu § 14 ods. 3 GewO.
- 13 Podľa § 14 ods. 3 GewO môžu rodinní príslušníci štátnych občanov členského štátu Európskej únie alebo zmluvného štátu EHP, ktorí požívajú právo na pobyt alebo právo na dlhodobý pobyt v členskom štáte EÚ alebo zmluvnom štáte EHP, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, vykonávať živnosť ako vlastní štátni príslušníci. Sťažovateľ by však musel žiadať, aby sa § 14 ods. 3 GewO pri interpretácii, ktorá je v súlade s ústavou, aplikoval aj na rodinných príslušníkov rakúskych štátnych občanov, aby sa zabránilo diskriminácií vlastných štátnych príslušníkov, ktorá je v rozpore s rovnosťou zaobchádzania. To však nemení nič

na tom, že sťažovateľ by stratil svoje postavenie ako občan Únie, a tým by viac nemohol vykonávať svoje práva na voľný pohyb podľa článku 21 ZFEÚ.

- 14 Vnútroštátny súd v súvislosti s preskúmaním proporcionality, ktoré sa má v jednotlivom prípade vykonať, vidí napätie v hrozacej strate postavenia občana Únie a tým aj strate zákonného vykonávania práva na voľný pohyb podľa článku 21 ZFEÚ. Na základe toho bolo konanie prerušené a Súdnemu dvoru sa na prejudiciálne rozhodnutie predložila prejudiciálna otázka.

PRACOVNÝ DOKUMENT